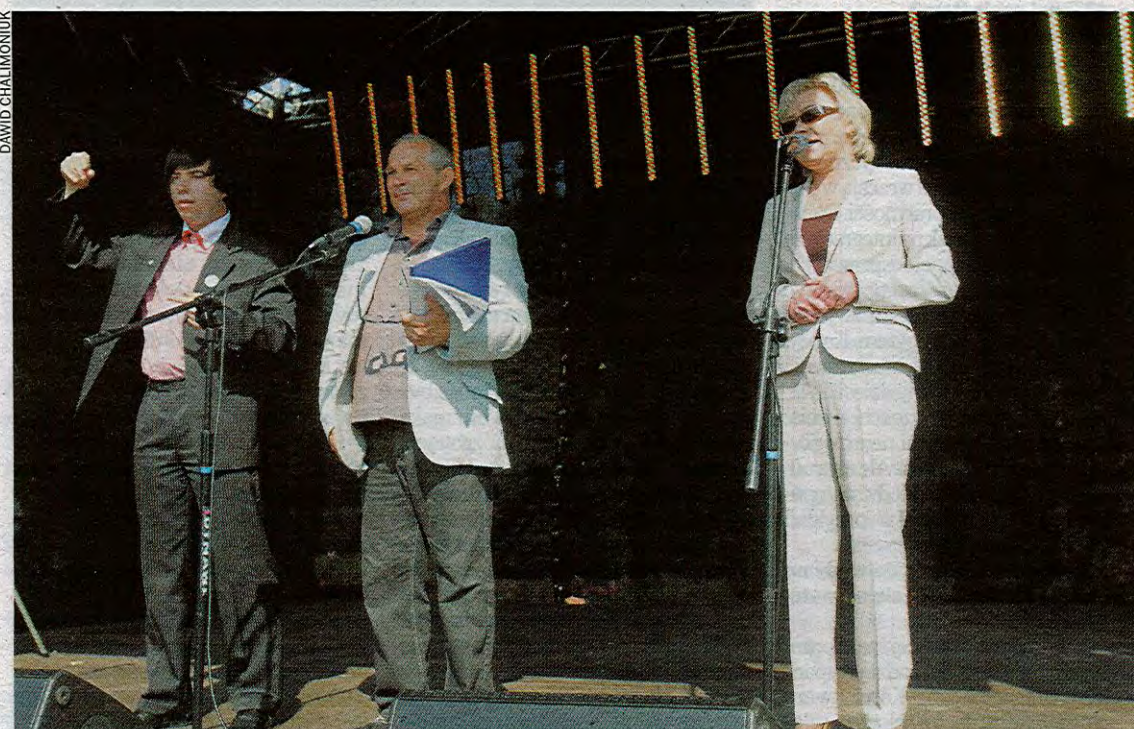

Uczestnicy pikniku w Parku Śląskim

Tak się bawią niepełnosprawni

Nie boją się sceny i konkurencji sportowych, produkują unikatowe rękodzieło, potrzebują wsparcia zdrowego społeczeństwa, w zamian dają nam siłę i uczą wrażliwości. Na czwartej edycji Śląskiego Pikniku Osób Niepełnosprawnych bawiło się ponad tysiąc osób z całego województwa. Imprezę zorganizowały Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego oraz fundacja Park Śląski

KA Aleksandra Skowronek, wicemarszałek województwa śląskiego, wita gości

Postaci z bajek pomagają dzieciom

KATOWICE Śląski Piknik Integracyjny Osób Niepełnosprawnych

Osoba na wózku to widok normalny

Stało się dobrą tradycją organizowanie Śląskiego Integracyjnego Pikniku Osób Niepełnosprawnych. Tegoroczna edycja, czwarta już, była okazją do spotkania dla ponad tysiąca osób z niepełnosprawnością, a także ich opiekunów i przyjaciół

Małgorzata Goślińska

Z roku na rok piknik przyciąga coraz więcej uczestników. Dzisiaj gościło ich w Parku Śląskim ponad tysiąc. Przybyli z całego województwa: Katowic, Siemianowic Śląskich, Bytomia, Zabrze, Gliwic, Tarnowskich Gór, Zbroslawic, Zawiercia, Wodzisławia Śląskiego, Żywca, Pielgrzymowic. Reprezentowali warsztaty terapii zajęciowej, zakłady aktywności zawodowej, domy pomocy społecznej, szkoły specjalne, szpitale, stowarzyszenia, fundacje. Niepełnosprawnym brakowało imprez na otwartym powietrzu, kiedy mogą zupełnie swobodnie i zgodnie z upodobaniami spędzić czas - mówi Jan Zieliński, pełnomocnik do spraw osób niepełnosprawnych z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

Były występy na estradzie, sześć godzin śpiewu, tańca, teatru, kabaretu, recytacji, każdy miał zaledwie 10 minut. Siegano po wieszczów (Asnyk, Konopnicka, Fredro), repertuar z popkultury (Rodowicz, Stachurski, Ani Mru Mru), chociaż WTZ z Katowic przedstawiły oryginalny „Ianiec wiatru”, inspirowany kulturą indiańską, symbolizujący odradzające się życie, a stowarzyszenie Kontakt z Zabrze zaryzykowało improwizację.

To była dla mnie ogromna odpowiedzialność, reprezentowałam jako jedyna osoba całe warsztaty. Wybrałam utwór Tadeusza Boya-Zeleńskiego, bo moje wiersze są raczej smutne, a piknik jest po to, żeby się weselić - mówi Joanna Bałos z WTZ Śląskiego Stowarzyszenia „Ad vitam dignam” z Katowic, które opiekuje się ludźmi

Uczestnicy pikniku mają dostęp do niemal wszystkich atrakcji Parku Śląskiego

Podczas pikników widok osób niepełnosprawnych przestaje dziwić

chorymi psychicznie, głównie z rozpoznaniem schizofrenii. - Ludzie z tą chorobą raczej się ukrywają, obawiają się negatywnej reakcji, że będą wytykani palcem. Schizofrenia to piętno, które wyklucza ze środowiska, bo budzi strach. Dlatego scena to dla nich

wychodzenie z marginesu społecznego - mówi Jadwiga Struzik, instruktor terapii zajęciowej z Ad vitam dignam.

Były konkurencje sportowe, rzut do celu, przeciąganie liny, hula-hoop, zajęcia z nordic walkingu, ćwiczenia w siłowni splenerowej i trening rowerowy pod okiem instruktorów, wreszcie porady dietetyków, diabetyków, psychologów i psychiatrów. Uczestnicy mogli skorzystać z parkowej infrastruktury, przejechać kolejką linową - wózki nie stanowiły przeszkody. Zieliński uważa, że największym sukcesem pikników jest status normalnego bywalca parku, zwykłego członka spo-

łeczeństwa, który zyskuje osoba z niepełnosprawnością fizyczną czy intelektualną. - Zjawiają się tego dnia duża grupa i ich widok przestaje dziwić. Zwykle są traktowani w sposób specjalny, dopuszczani do różnych atrakcji szczerkawo. To ich największa bolączka - mówi pełnomocnik.

Problemem nie do przeskokowania jest termin imprezy - musi odbywać się w dzień powszedni w godzinach dopołudniowych, bo uczestnicy wymagają towarzystwa opiekunów. Piknik sobotnio-niedzielnny przyciągnąłby więcej ludzi z zewnątrz, którzy jednak coraz tłumnie odwiedzają niepeł-

Co się jeszcze będzie działo w tym roku?

Wziesień - turniej piłki nożnej; Śląskie Zawody Sportowo-Rekreacyjne Osób Niepełnosprawnych.

Październik - Śląska Regionalna Gala Samorządu Równych Szans; konferencja „Aktywna rehabilitacja, rekreacja i sport osób niepełnosprawnych” dla lekarzy specjalistów rehabilitacji medycznej i medycyny sportowej, osób niepełnosprawnych prowadzących aktywny tryb życia w społeczeństwie, fizjoterapeutów, trenerów z dziedziny sportu osób niepełnosprawnych.

Listopad - Międzynarodowy Dzień Osoby Niepełnosprawnej.

Grudzień - kiermasz rękodzieła osób niepełnosprawnych, na którym prezentowane będą okolicznościowe kartki świąteczne, ozdoby, stroiki, serwety, świece ozdobne, witraże itp.

nosprawnych. Korzyści z takich spotkań są obopólne. Oko cieszy rękodzieło na kiermaszu, efekty arteterapii, które zmuszają do sięgania do portfela oraz refleksji nad miejscem osób niepełnosprawnych w społeczeństwie. Ich twórczość artystyczna, niezależnie od formy, powinna być jak najczęściej wystawiana, tylko wtedy można mówić o pełnym efekcie terapeutycznym. Prezentowane produkty Zakładów Aktywności Zawodowej i Warsztatów Terapii Zajęciowej potwierdzają ponadto duże możliwości funkcjonowania osób niepełnosprawnych w obrocie gospodarczym. ●

Impreza za 40 tysięcy

Ten piknik zwraca uwagę, że obok nas, zdrowych, mieszkają ludzie, którzy potrzebują naszego wsparcia. Budzimy wrażliwość, a niepełnosprawni nas umacniają.

ROZMOWA Z Barbarą Daniel

MAŁGORZATA GOŚLIŃSKA: Skąd pomysł, żeby organizować piknik dla osób niepełnosprawnych?

BARBARA DANIEL, DYREKTOR WYDZIAŁU ZDROWIA I POLITYKI SPOŁECZNEJ URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO: Cztery lata temu wymyślił się, że dobrze by było, gdyby wyszli z ukrycia ludzie, którzy pracują w warsztatach terapii zajęciowej, zakładach aktywności zawodowej i placówkach leczniczych przez nas nadzorowanych. Oni spotykają się na co dzień, ale nie pokazują się na zewnątrz. Chcieliśmy stworzyć im okazję do wystawienia na kiermaszach rzeczy, które produkują - niech coś sprzedadzą, zarobią jakieś pieniądze. Zwykle nie mają takich możliwości. Nie spodziewaliśmy się takiego odzewu. Sama organizacja transportu była wyzwaniem. Pamiętam, że przyjechała cała grupa na wózkach inwalidzkich. Zjeżdżają się z całego województwa, ponad tysiąc osób. Trzeba ich przekonywać, żeby wystąpić na scenie?

- Sami się zgłaszają i są rozżaleni, jeśli nie mieszczą się w programie. Gdybyśmy chcieli wszystkich pokazać, piknik musiałby trwać trzy dni bez przerwy, a to niemożliwe również ze względu na stan zdrowia uczestników. Postanowiliśmy więc, że jeśli ktoś zaprezen-

tował się na jednym pikniku, w następnym roku damy szansę komuś innemu. Jak wygląda organizacja takiego przedsięwzięcia?

- Zaczynamy kilka miesięcy wcześniej. Wylaniamy w konkursie firmę operacyjną. Nie możemy jej wskazać dowolnie, bo przeznaczamy na to pieniądze publiczne. W tym roku piknik kosztował 40 tys. zł. Po raz drugi z rzędu współpracowaliśmy z fundacją Park Śląski, która się sprawdziła. Nieprzypadkowo impreza odbywa się właśnie tam. Z początku chcieliśmy jeździć z piknikiem po całym województwie, jak ze śląską paraolimpiadą, która odbyła się już w Katowicach, Łazach, Rybniku, Bielsku-Białej. Ale dla wielu uczestników nasz piknik to jedyna okazja, żeby odwiedzić park w Chorzowie. Oglądają zoo, mają okazję pojechać kolejką linową, udaje nam się zdobyć darmowe wejścia do wielu parkowych obiektów.

I jest szansa, żeby występy niepełnosprawnych zobaczyli ludzie spoza branży. To ważne?

- Bardzo! Dlatego to nie jest zamknięta impreza. Współpracowaliśmy ze szkołami, Akademią Wychowania Fizycznego, pojawia się mnóstwo wolontariuszy. Zwracamy uwagę, że obok nas, zdrowych, mieszkają ludzie, którzy potrzebują naszego wsparcia. Budzimy wrażliwość.

A co nam, zdrowym, może dać ten piknik?

- Niepełnosprawni uczą nas, jak żyć. Uświadamiają nam, że nasze problemy są niczym wobec tego, z czym oni się zmagają. Umacniają nas, dają wewnętrzną siłę. ●

ROZMAWIAŁA MAŁGORZATA GOŚLIŃSKA

Tutaj dzieci swobodnie rozmawiają

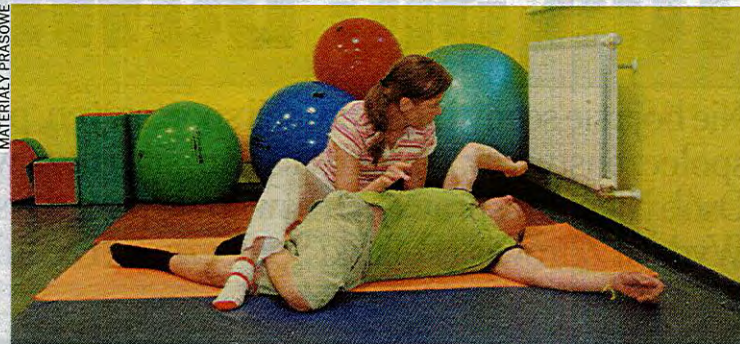
Mieliśmy kiedyś bliźniaka z dziecięcym porażeniem mózgowym. Jego brat, w pełni sprawny, zdobywał medale w zawodach lekkoatletycznych. Dla chorego brata to było obciążenie, że on nie może. Aż z szesnastego pikniku przywiózł trzy medale.

ROZMOWA Z Grażyną Habdą

MAŁGORZATA GOŚLIŃSKA: Po co piknik pani pacjentom?

GRAŻYNA HABDA, DYREKTOR BESKIDZKIEGO ZESPOŁU LECZNICZO-REHABILITACYJNEGO SZPITALA OPIEKI DŁUGOTERMINOWEJ W JAWORZU: To rodzaj rehabilitacji. Zajmujemy się głównie rehabilitacją medyczną, ale nie wszyscy pacjenci wracają w pełni do pierwotnej sprawności. Dlatego kładziemy nacisk na integrację ze środowiskiem niepełnosprawnych. Naszym zadaniem jest przybliżyć pacjentom możliwości funkcjonowania ze swoim deficytem. Każdy, kto do nas przychodzi, musi zmienić sposób życia. Leczymy dzieci do 18. roku życia i dorosłych ze schorzeniami pulmonologicznymi, neurologicznymi, kardiologicznymi. Ale najtrudniejsze są przypadki, kiedy następuje nagły zwrot, jeśli ktoś na przykład przestał chodzić po wypadku. **Młodzi nadal skaczą do wody na główkę albo rozbijają się na motocyklach?**

- Mimo wzrastającej świadomości zmienia się tylko rodzaj wypadków, a nie ich liczba. Konsekwencje są takie same. Im młodszy człowiek, tym trudniej mu się z tym po-

Pacjenci szpitala mogą liczyć na profesjonalną rehabilitację

godzić. Młodzi widzieli swoje życie inaczej, mieli naukę, plany na przyszłość. Po uszkodzeniu kręgosłupa życie zmienia się diametralnie.

Pewnie nietatwo przekonać ich do uczestnictwa w imprezie dla niepełnosprawnych. No bo jak - musieliby się z nimi utożsamiać?

- Nigdy nie mieliśmy z tym problemu. Dzieci odbierają ten piknik jak świetną zabawę. Rywalizują, dostają nagrody, przy okazji dowiadują się, że mimo niepełnosprawności mogą być aktywne. Mieliśmy kiedyś bliźniaka z dziecięcym porażeniem mózgowym. Jego brat, w pełni sprawny, zdobywał medale w zawodach lekkoatletycznych. Dla chorego brata to było obciążenie, że on nie. Aż z pikniku w zeszłym roku przywiózł trzy medale. Jego samoocena skoczyła, mógł się czymś pochwalić rodzinie i w szpitalu. Teraz marzy, żeby wystartować w paraolimpiadzie.

Czyli piknik może zmienić życie?

- Dosłownie! Pod naszą opieką jest 18-letnia Ania z niedowładem koń-

czyn dolnych, która dwukrotnie startowała na pikniku w zawodach drużynowych. Na kolejnym wyjeździe już opiekowała się młodszymi uczestnikami. Po tym doświadczeniu postanowiła, że w przyszłości mogła się zająć opieką nad niepełnosprawnymi. Są też mniej spektakularne, ale równie ważne wydarzenia. Dzieci rozmawiają ze sobą na tematy wstydlive, których nie chcą poruszać nawet z lekarzami.

Na przykład?

- Bardzo często przychodzą do nas pacjenci z przepukliną oponowo-rdzeniową, którzy mają problem z nietrzymaniem moczu. To przykre schorzenie, wiąże się z brzydkim zapachem. Chorym nieswojo o tym mówić z osobą zdrową, a między sobą mogą się wymieniać doświadczeniami, jak ten problem rozwiązać. Przede wszystkim jednak dowiadują się, że nie są z tym same i że taka przypadłość nie jest wyjątkowa. ●

ROZMAWIAŁA MAŁGORZATA GOŚLIŃSKA

KA

reklama

Wydarzenia organizowane w 2014 r. przez Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego

WRZESIEŃ

Turniej Piłki Nożnej

Impreza organizowana po raz pierwszy, udział w niej wezmą pracownicy Zakładów Aktywności Zawodowej, uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej, podopieczni fundacji, stowarzyszeń, uczniowie Szkół Specjalnych i Integracyjnych oraz pacjenci Jednostek Ochrony Zdrowia podległych Marszałkowi Województwa Śląskiego.

Zdjęcia dzięki uprzejmości Oddziału Regionalnego Olimpiady Specjalne Polska-Śląskie

Śląskie Zawody Sportowo-Rekreacyjne Osób Niepełnosprawnych

V edycja zawodów organizowanych przez Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej. Do udziału w imprezie zaproszeni zostali pracownicy Zakładów Aktywności Zawodowej, uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej, mieszkańcy Domów Pomocy Społecznej, uczniowie Szkół Specjalnych, podopieczni fundacji i stowarzyszeń. Uczestnicy będą rywalizować m.in. w następujących konkurencjach: pływanie, tenis stołowy, siatkówka na siedząco, Boccia, bloki gier i zabaw sportowych, w których znajdują się konkurencje indywidualne, sprawnościowe, zabawy zręcznościowe: „zośka”, odbijanie piłki tenisowej w okręgu, skakanka, sztafeta z piłkami, golf, wyścig na torach „przeszkód”, zabawy siłowe: wspinanie się po linie, ścianka wspinaczkowa, przeciąganie liny i inne.

PAŹDZIERNIK

Śląska Regionalna Gala Samorządu Równych Szans

Konkurs jest organizowany po raz VI przez Fundację Instytutu Rozwoju Regionalnego, mający na celu wyłonienie najlepszych praktyk samorządów na rzecz osób niepełnosprawnych. Samorząd Województwa Śląskiego poprzez Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej jest odpowiedzialny za przeprowadzenie konkursu regionalnego.

Głównym zadaniem konkursu jest promowanie najlepszych praktyk jednostek samorządu terytorialnego województwa śląskiego w działaniach na rzecz osób niepełnosprawnych oraz poprawy jakości ich życia. W konkursie mogą wziąć udział wszystkie instytucje, które podejmują inicjatywy przyczyniające się do zwiększenia udziału osób niepełnosprawnych w życiu lokalnych społeczności. Dzięki propagowaniu pozytywnych rozwiązań można zmieniać na korzyść swoje otoczenie i w ten sposób zwiększać wrażliwość społeczną na potrzebę zapewnienia równych szans osobom niepełnosprawnym we wszystkich dziedzinach życia.

**KONKURS
SAMORZĄD
RÓWNYCH
SZANS
2014**

Konferencja pn.:

„Aktywna Rehabilitacja, Rekreacja i Sport Osób Niepełnosprawnych”

„REPTY” Górnośląskie Centrum Rehabilitacji im. gen. Jerzego Ziętka w Tarnowskich Górach, Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej, Fundacja Księcia Donnersmarcka w Berlinie, Polskie Towarzystwo Rehabilitacji Oddział Śląski, Akademia Wychowania Fizycznego w Katowicach, Polskie Towarzystwo Rehabilitacji Neurologicznej, Polskie Towarzystwo Fizjoterapii Oddział Śląski organizują konferencję przeznaczoną dla lekarzy specjalistów rehabilitacji medycznej, lekarzy specjalistów medycyny sportowej, osób niepełnosprawnych prowadzących aktywny tryb życia w społeczeństwie, fizjoterapeutów, trenerów z dziedziny sportu osób niepełnosprawnych. Główną tematyką Konferencji jest propagowanie idei sportu i rekreacji dla osób niepełnosprawnych.

LISTOPAD

Międzynarodowy Dzień Osoby Niepełnosprawnej

„Jeśli pomagać, to wspólnie” – pod takim hasłem przebiegają rokrocznie obchody Międzynarodowego Dnia Osoby Niepełnosprawnej. Jest to okazja do spotkania, integracji i dyskusji o problemach osób niepełnosprawnych w każdym z aspektów życia społecznego. Obchody mają służyć zwiększeniu świadomości korzyści płynących z integracji osób niepełnosprawnych we wszystkich obszarach życia społecznego, politycznego, gospodarczego i kulturalnego. Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych ustanowiony został w 1992 r. przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych. „(...) Staramy się robić różnego typu spotkania i imprezy skierowane do osób niepełnosprawnych. Planowane obchody to swego rodzaju dzień otwarty, mnóstwo informacji, różnego rodzaju porad związanych ze zdrowiem, podatkami, rehabilitacją czy sytuacją osób niepełnosprawnych na rynku pracy. Chcemy, aby to były cykliczne spotkania, by każdego roku coraz więcej osób z nich korzystało, wychodziło z domu i dowiadywało się o możliwościach i perspektywach związanych z rozwojem zawodowym (...)” – powiedziała Barbara Daniel, dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

GRUDZIEŃ

Kiermasz rękodzieła osób niepełnosprawnych

Pracownicy Zakładów Aktywności Zawodowej, uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej, mieszkańcy Domów Pomocy Społecznej, podopieczni fundacji i stowarzyszeń prezentują przygotowane prace o różnej tematyce. Okolicznościowe kartki świąteczne, ozdoby, stroiki, serwety, świece ozdobne, witraże to tylko niektóre z asortymentów prezentowane na kiermaszu. Nietuzinkowe pomysły i talenty artystyczne osób z niepełnosprawnością sprawiają, że każdy z odwiedzających znajdzie coś interesującego dla siebie.

Śląskie
przyjazne Niepełnosprawnym

Śląskie.
Pozytywna energia

www.niepełnosprawni.slaskie.pl